

interpreters. Modern society requires specialists in the area of international and intercultural communication, whose competence is beyond the scope of simple knowledge of a language. A profession of a translator/interpreter requires a set of knowledge (linguistic, extra linguistic, common cultural from the area of country study, history and literature, and also knowledge necessary for translating in special fields: economics, jurisprudence, politics, education, medicine etc). On the basis of the studied literature, survey of experts (25 foreign language teachers, translators) we concluded that providing interdisciplinary integration is an important pedagogical condition of forming linguistic identity of future translators/interpreters; it promotes efficient mastering a complex of knowledge in different fields as an integrity, but not as a set of separate elements. Besides, realization of interdisciplinary integration helps to assimilate knowledge, to form skills and abilities of students to gain values, experience simultaneously.

The formation of linguistic identity of future translators/interpreters can be understood as a consistent operation of changing personality in the process of mastering a complex of disciplines, aimed at the development of abilities to cognize, describe, evaluate, change the environment, effectively communicate by means of the foreign language in a foreign language discourse activity.

Keywords: pedagogical terms, interdisciplinary integration, linguistic identity of future translators.

Подано до редакції 23.12.2013

УДК: 378+331.102.12

О. А. Кудрявцева

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНОГО ЗАВДАННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

У статті розглянуто теоретичні основи організації самостійної роботи студентів. Визначені організаційні форми, види, принципи, контроль і оцінювання ефективності самостійної роботи майбутніх педагогів дошкільної освіти. Запропоновані нові підходи до організації самостійної роботи студентів наукового характеру.

Ключові слова: самостійна робота студентів, майбутні педагоги дошкільної освіти, самостійна робота наукового характеру, індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ), програма педагогічного дослідження.

Постановка проблеми та її актуальність. Фундаментальною ознакою сучасної цивілізації є орієнтація на розвиток освіти, науки і культури. В умовах реформування системи вищої освіти України відповідно до вимог Болонського процесу особливою актуальністю набуває проблема оптимізації процесу навчання у вищій школі, забезпечення високого рівня знань студентів, застосування європейських критеріїв їх оцінювання. Характерним для Болонської системи є зменшення кількості аудиторних годин (лекційних і практичних), які є обов'язковими для вивчення будь-якої навчальної дисципліни, і збільшення обсягу самостійної роботи студентів, підвищення її якості і продуктивності. Піднесення ролі індивідуальної і самостійної навчальної, пошукової, дослідницько-експериментальної діяльності студентів сприятиме розвитку їх творчих здібностей, самостійного мислення, навичок наукового дослідження.

В Законі України «Про вищу освіту» зазначається, що однією із форм організації навчального процесу у вищих навчальних закладах є самостійна робота студентів. Важливість і значущість самостійної роботи також відзначається в «Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті», в якій наголо-

шується на важливості ролі самоосвіти, стимулюванні студентів до самостійного наукового пізнання.

Приоритетним у підготовці майбутніх фахівців, в тому числі – майбутніх педагогів дошкільної освіти, є формування активної, відповідальної, творчої, зацікавленої в якісному навчанні, здатної до самоосвіти і самореалізації, самостійної особистості. У зв'язку з цим особливо гостро постає питання підвищення ефективності організації самостійної роботи студентів у вищих навчальних закладах України.

Таким чином, актуальність обраної для дослідження проблеми є беззаперечною. Однак, з огляду на її комплексний і багатоаспектний характер, у пропонованій статті розглянемо лише фрагмент результатів наших досліджень, а саме – організацію самостійної роботи студентів при підготовці індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ) з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень».

Аналіз наукових праць, присвячених проблемі. Перші спроби вирішення проблем самостійного опанування знань здійснювали Арістотель, Демокрит, Епікур. Пізніше цю проблему розглядали видатні українські педагоги Г.С. Сковорода, К.Д. Ушинський, В.О. Сухомлинський. Різні аспекти досліджуваної на-

ми проблеми вивчали сучасні вчені:

- різні підходи до організації самостійної роботи студентів (С. І. Архангельський, Т. В. Бабай, Л. В. Григоренко, Ю. Б. Дроботенко, Н. М. Єгорова, В. І. Загвязинський, І. А. Зимня, Т. В. Коноваленко, П. І. Підкасистий, Ю. Н. Ящишина та ін.);

- особливості індивідуалізації самостійної роботи студентів (Є. С. Врублевська, І. І. Деркач, І. П. Задорожна, М. А. Зайнетдінов, Г. І. Китайгородська, Є. В. Королькова, О. М. Пехота, Н. В. Промоторова, К. М. Царькова, І. А. Чиканцева, І. А. Шайдур та ін.);

- визначення педагогічних умов організації самостійної роботи студентів (Т. В. Балицька, Н. І. Бойко, Е. В. Гапон, Л. Л. Головка, Л. В. Горбатюк, Л. М. Журавська, В. В. Луценко, С. А. Тітаренко, Л. В. Онучак та ін.);

- контроль і оцінювання ефективності самостійної роботи студентів (Н. М. Артєм'єв, А. А. Віноградова, Ю. І. Дубовський, Л. Г. Кайдалова, Т. І. Качаєва, Т. А. Молканова, Н. П. Ощепкова, Г. П. Панаріна, О. Д. Паршакова, Н. П. Попов, П. І. Пушкаренко, Н. В. Шевченко та ін.).

Існують різні погляди та підходи щодо визначення сутності самостійної роботи студентів, яка розглядається науковцями як одна із форм організації навчального процесу (М. В. Афанасьєв, Т. В. Балицька, Б. П. Єсіпов, Г. М. Мешко, О. Д. Паршакова); один із видів навчальної діяльності (В. Л. Ортинський); пізнавальна діяльність (Т. В. Коноваленко, І. Ф. Харламов); складне багатомірне педагогічне явище (Н. І. Бойко); сукупність дій студента над предметом в певних заданих умовах (В. А. Козаков, В. Ф. Тельцов); система створених педагогічних умов, які характеризуються особливими завданнями, змістом, формами, методами, засобами і результатом (І. І. Ільєсов, В. Я. Ляудіс); спосіб організації навчальної діяльності (П. І. Підкасистий, І. Е. Унт). Зокрема, дослідники трактують поняття «самостійна робота студентів» наступним чином:

- форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються студентом під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі [1, с. 41];

- складне багатомірне педагогічне явище, яке включає систему взаємопов'язаних структурних і функціональних компонентів, що утворюють цілісну єдність, підпорядковану цілям виховання, освіти і розвитку в умовах її опосередкованого управління та самоуправління [3, с. 11];

- самостійна діяльність учіння-студента, яку науково-педагогічний працівник планує разом зі студентом, але виконує її студент за завданнями та під методичним керівництвом і контролем науково-педагогічного працівника без його прямої участі [6, с. 249];

- активна пізнавальна творча діяльність студента, специфічною особливістю якої є відсутність викладача в момент навчальної діяльності студента [5, с.

121].

Найбільш вдалим ми вважаємо визначення даного поняття Т. В. Балицькою: «самостійна робота студентів – провідна форма організації навчання, що реалізується з урахуванням індивідуальних особливостей і пізнавальних можливостей студентів у процесі індивідуальної й колективної навчальної діяльності на аудиторних заняттях та в поза аудиторній роботі під керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі» [2, с. 9].

Існують різні організаційні форми самостійної роботи студентів. Перша – традиційна, позааудиторна, яка виконується самостійно у вільний від занять, зручний для студента час, як правило, поза аудиторією, однак інколи, з урахуванням специфіки навчальної дисципліни – в читальному залі, комп'ютерному центрі, предметній лабораторії тощо. Друга форма самостійної роботи студентів – аудиторна індивідуальна самостійна робота під керівництвом викладача, під час виконання якої студент може отримати методичну допомогу щодо її виконання.

Самостійну роботу можна класифікувати за різними критеріями: з огляду на місце і час проведення, характер керівництва і спосіб здійснення контролю за її якістю з боку викладача (самостійна робота студентів на аудиторних заняттях, позааудиторна самостійна робота, самостійна робота студентів під контролем викладача); за ступенем обов'язковості (обов'язкова, яка передбачена навчальними планами і робочими програмами; бажана, яка передбачає участь у наукових гуртках, конференціях, підготовку наукових тезисів, статей, доповідей і т. д.; добровільну, яка передбачає участь у різних конкурсах, олімпіадах, вікторинах).

Практикою викладання гуманітарних дисциплін сформовані такі види самостійної роботи студентів:

- підготовка до аудиторних занять (лекцій і семінарів);
- самостійне вивчення окремих тем курсу;
- підготовка до всіх видів поточного й модульного контролю;
- підготовка до заліків та іспитів;
- написання рефератів і творчих робіт;
- самостійне вивчення та аналіз творів видатних мислителів;
- участь в олімпіадах, наукових і науково-практичних конференціях;
- участь у роботі міських і регіональних студентських проектах культурної та соціально-політичної спрямованості [7, с.37].

Враховуючи рівень прояву творчості студентів, виокремлюють репродуктивну самостійну роботу, яка проводиться за певним зразком; реконструктивну самостійну роботу, яка передбачає проблемно-пошукове пізнання; творчу самостійну роботу, яка передбачає креативне пізнання.

Для створення позитивної мотивації участі студентів у самостійній роботі Т. В. Коваленко пропонує

враховувати «принципи свідомості, активності, доступності, природності, різнобічності, цікавості та професійної спрямованості» [5, с.123].

До основних принципів організації самостійної роботи студентів О. В. Василенко відносить принципи самостійності, інтенсифікації та активізації, індивідуалізації та диференціації, професійно-практичної спрямованості, наступності, залучення до навчального процесу життєвого і практичного досвіду студентів, зворотного зв'язку, розвивального і виховного характеру навчального процесу з метою формування навичок самовиховання і самовдосконалення студентів [4, с.13].

Ми вважаємо, що самостійна робота студентів із вивчення педагогічних дисциплін в позааудиторний час буде більш ефективною, якщо під час її організації дотримуватися принципів активності студентів; свідомого ставлення студентів до процесу навчання; їх добровільності; врахування індивідуальних особливостей студентів, їх загального розвитку та інтересів; зацікавленості у виконанні завдань самостійної роботи; креативності для формування у студентів навичок вирішення практичних завдань на репродуктивному, реконструктивному та творчому рівнях складності; забезпеченню зв'язку завдань для самостійної роботи в позааудиторний час із завданнями на аудиторних заняттях.

Важливе значення приділяється науковцями питанню контролю і оцінювання ефективності самостійної роботи студентів. Так, О.Д. Паршакова вважає, що без систематичного й повноцінного контролю з боку викладача самостійна робота студентів буде неякісною і неефективною. Контроль знань і вмінь студентів є формою зворотного зв'язку, джерелом інформації для викладача щодо ходу самостійного оволодіння студентами навчального матеріалу. Він допомагає студентам критично оцінювати свої досягнення та помилки, правильно організувати подальшу роботу, забезпечувати її системність і регулярність. Контроль самостійної роботи студентів значно стимулює мотиваційну основу діяльності, сприяє підвищенню рівня знань і навчальних навичок студентів [7, с.41].

У своєму дослідженні Н.І. Бойко доводить, що використання електронних контролюючих програм з метою діагностики, контролю, моніторингу якості навчальних досягнень під час самостійної роботи дає можливість збільшити об'єктивність контролю, скоротити витрати часу на проведення контролюючих заходів, отримати зворотний зв'язок, що сприятиме підвищенню ефективності самостійної роботи студентів [3].

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми. Аналіз науково-педагогічної літератури [1-7] свідчить про те, що в останні роки приділяється значна увага проблемі організації самостійної роботи студентів у вищих навчальних закладах. Разом з тим, ще недостатньо вивченими є питання організації самостійної роботи студентів наукового характеру,

визначення її ефективності та результативності. З огляду на це виникає потреба пошуку нових підходів до організації самостійної роботи студентів при підготовці індивідуального навчально-дослідного завдання з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень».

Мета статті - на основі теоретичного осмислення досліджуваної проблеми визначити нові підходи до організації самостійної роботи студентів при підготовці індивідуального навчально-дослідного завдання з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень».

Виклад основного матеріалу дослідження. Навчальна дисципліна «Основи наукових досліджень» викладається студентам скороченого терміну навчання Інституту дошкільної та спеціальної освіти на I курсі, у другому семестрі навчального року. Метою викладання навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» є формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок проведення науково-педагогічних досліджень у сфері дошкільної освіти. Основними завданнями вивчення даної дисципліни є формування у студентів уявлення про сутність і функції науково-педагогічного дослідження; ознайомлення з основами організації і проведення педагогічного дослідження в ДНЗ та поза ними; ознайомлення з формами та особливостями репрезентації матеріалів науково-педагогічного дослідження.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» майбутні педагоги дошкільної освіти повинні оволодіти наступними знаннями: про сутність науково-педагогічного дослідження, етапи організації і проведення науково-педагогічного дослідження; методи науково-педагогічного дослідження; вимоги до оформлення матеріалів і результатів науково-педагогічного дослідження.

Студенти повинні оволодіти наступними вміннями та навичками: застосовувати знання з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» під час виконання навчальних проектів, курсових робіт, дипломних і магістерських робіт; здійснювати пошук інформації за темою у друкованих та електронних джерелах; добирати форми, методи педагогічного дослідження в залежності від його мети і основних завдань; узагальнювати та інтерпретувати результати науково-педагогічного дослідження; визначати ефективність результатів дослідження для педагогічної практики; оформляти матеріали науково-педагогічного дослідження за чинними вимогами; впроваджувати результати науково-педагогічного дослідження у практику виховання і навчання дітей дошкільного віку.

На вивчення навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» робочою навчальною програмою передбачено такий розподіл часу на види навчальних занять: аудиторних годин – 32 години (обсяг лекцій – 18 годин, практичних занять – 14 годин), на самостій-

ну роботу студентів відводиться 28 годин. Видом підсумкового контролю є залік.

Згідно з Болонською конвенцією, шлях майбутнього педагога дошкільної освіти до здобуття відповідного кваліфікаційного рівня лежить через самостійне навчання, що відповідає кредитно-модульній системі підготовки фахівців, де на самостійну та індивідуальну роботу відводиться майже 50% запланованих годин. Курс на збільшення обсягу самостійної роботи студентів, підвищення її якості і продуктивності став одним із провідних принципів Болонського освітнього процесу [7].

Самостійна робота студентів сприяє формуванню самостійності, ініціативності, дисциплінованості, почуття відповідальності, необхідних майбутньому педагогу дошкільної освіти у навчанні й майбутній професійній діяльності.

Особливу увагу в процесі вивчення навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» ми приділяли таким видам самостійної роботи студентів:

- добір психолого-педагогічної літератури відповідно до теми;
- складання словника основних понять курсу;
- складання анотацій відповідних першоджерел, їх реферування;
- складання каталогу використаних джерел за сучасними вимогами щодо їх оформлення;
- добір методик і методів діагностики досліджуваного уміння, якості, психологічного стану дитини;
- визначення показників розвитку (або вихованості) дошкільників;
- розробка шкали оцінювання прояву даних показників;
- характеристика рівнів розвитку (або вихованості) дітей дошкільного віку;
- підготовка до виконання модульних контрольних робіт;
- виконання індивідуальних завдань.

З метою індивідуалізації навчання, підвищення ефективності організації самостійної роботи, зацікавленості студентів вивченням даної навчальної дисципліни, ми запропонували майбутнім педагогам дошкільної освіти (група ДОБ-1.3(д. ск)) виконати такий сучасний і ефективний вид позааудиторної самостійної роботи студента, як індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) на тему «Складання програми педагогічного дослідження».

Індивідуальне навчально-дослідне завдання – вид індивідуального завдання навчального, навчально-дослідного чи проектно-конструкторського характеру, що виконується на основі самостійного вивчення частини програмового матеріалу або його систематизації та узагальнення для практичного застосування. ІНДЗ є завершеною теоретичною і практичною роботою, охоплює зміст навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» в цілому.

Ми вважаємо, що для того, щоб самостійна робота студента при підготовці ІНДЗ з даної навчальної

дисципліни давала позитивні результати, мають бути чітко визначені зміст і мета самостійної роботи студента, план її виконання, форми контролю та критерії оцінки ефективності, організаційно-методичне забезпечення.

Паралельно із вивченням «Основ наукових досліджень» у другому семестрі студентам скороченого терміну навчання викладається навчальна дисципліна «Дошкільна педагогіка» та робочим навчальним планом передбачена педагогічна практика протягом двох тижнів у ДНЗ, що було важливим для студентів при підготовці ІНДЗ на тему «Складання програми педагогічного дослідження» і враховувалося нами при пропозиції даного індивідуального навчально-дослідного завдання. Студентам пропонувалося обрати тему дослідження («Моральне виховання старших дошкільників засобами українських народних казок», «Розвиток мислення дітей середнього дошкільного віку засобами дидактичних ігор», «Виховання культури поведінки у дітей молодшого дошкільного віку» та ін.) та скласти за нею програму педагогічного дослідження, визначивши конкретні етапи даної роботи, а саме:

- обґрунтування її актуальності на основі аналізу законодавчих документів України про дошкільну освіту, діючих сучасних програм розвитку і виховання дітей дошкільного віку;
- визначення основних категорій педагогічного дослідження (мета, завдання, об'єкт, предмет, методи, база, практична значущість);
- аналіз психолого-педагогічної літератури з проблеми дослідження (10-15 джерел) з її реферуванням і посиланнями у тексті на роботи вчених;
- виконання експериментальної частини роботи з описом кожного з етапів дослідження за означеним викладачем об'ємом самостійної роботи студентів, а саме:

1. Констатувальний етап (визначити показники, охарактеризувати рівні розвитку досліджуваної якості у дитини, розробити шкалу оцінювання прояву даних показників у балах, підібрати методи діагностики досліджуваної якості з їх описанням (наприклад, якщо студент обирає метод опитування – бесіда з дітьми – потрібно розробити питання до бесіди і т. д.); добір авторських діагностичних методик з їх детальним описом; прогнозувати, яку групу дітей буде обрано як експериментальну (ту, в якій на цьому етапі буде гірший результат), а яку – як контрольну (ту, в якій на цьому етапі буде кращий результат).

2. Формувальний етап (описати, за допомогою яких методів і засобів буде підвищена ефективність рівня розвитку досліджуваної якості у дітей експериментальної групи (наприклад, з метою підвищення ефективності розумового розвитку старших дошкільників буде розроблена система дидактичних ігор (перерахувати їх назви, написати конспект однієї з них).

3. Контрольний етап (прогнозувати результати дослідження – як в експериментальній групі підвище-

тсьмя рівень розвитку досліджуваної якості у дошкільників, які результати будуть в контрольній групі);

- оформлення результатів виконання цих завдань у вигляді індивідуального навчального-дослідного завдання (проекту) з обов'язковим визначенням таких розділів:

- Вступ (визначення актуальності проблеми і основних категорій педагогічного дослідження – 1 сторінка).

- Розділ 1 (теоретичний аналіз досліджень вчених (2-3 параграфи) – 4-5 сторінок.

- Розділ 2 (опис програми експериментального дослідження з визначенням констатувального, формувального і контрольного етапів дослідження (3 параграфи) – 6-7 сторінок.

- Висновки (стилі висновки з теоретичного аналізу літературних джерел, опису розробленої програми експериментального дослідження) – 1 сторінка.

- Список використаних джерел (оформлення за новими вимогами 10-15 джерел, які використовувалися при написанні цієї роботи) – 1 сторінка.

При підготовці ІНДЗ (проекту) з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» студенти при необхідності могли отримати індивідуальні консультації у викладача. Зміст, структура, порядок подання та захисту ІНДЗ (проекту), критерії оцінювання були розроблені нами і доведені до відома студентів до початку його виконання.

Студенти скороченого терміну навчання також заздалегідь були ознайомлені з планом виконання всіх завдань самостійної роботи, технічними вимогами щодо оформлення ІНДЗ (проекту) (обсяг даної роботи – 13-15 сторінок тексту комп'ютерного набору, шрифт – Times New Roman, розмір шрифту - №14, міжрядковий інтервал – 1,5; параметри сторінки: зверху і знизу – по 2,5 см, зліва – 3 см, справа – 1,5 см. Студентам були надані зразки оформлення: титульної сторінки і Змісту роботи).

Під час проходження педагогічної практики майбутнім педагогам дошкільної освіти було запропоновано провести один з діагностичних методів дослідження та описати його результати у проекті (спостереження, бесіда з дітьми, анкетування вихователів, тестування тощо).

Обов'язковою умовою ІНДЗ (проекту) з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» є його захист, який відбувається на останньому практичному занятті. Нами використовувалися такі критерії оцінювання ІНДЗ (проекту):

- актуальність висунутої проблеми;
- правильність визначення основних категорій дослідження;
- глибина теоретичного аналізу психолого-педагогічних джерел з обраної проблеми, викорис-

тання посилань у тексті на праці вчених;

- доцільність визначених показників та обраних методів дослідження;

- коректність обробки результатів одного з діагностичних методів;

- ефективність запропонованої формувальної методики;

- творчий підхід при виконанні завдань самостійної роботи;

- доказовість прийнятих рішень;

- естетика та дотриманість вимог при оформленні результатів;

- уміння за встановленим регламентом підготувати доповідь при захисті ІНДЗ (проекту);

- уміння аргументувати свої висновки;

- уміння відповідати на запитання при захисті ІНДЗ (проекту), лаконічність і доказовість відповідей.

ІНДЗ (проект) – це окремий обов'язковий змістовий модуль, який виконується самостійно й оцінюється як частка навчальної дисципліни з урахуванням у загальній оцінці за навчальну дисципліну. За кредитно-модульною системою навчання результативність виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (проекту) з «Основ наукових досліджень» оцінюється в балах і становить 30%.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, чітко організована самостійна робота студентів при підготовці індивідуального навчально-дослідного завдання (проекту) з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» сприяє підвищенню рівня знань студентів з навчальної дисципліни, їх зацікавленості науково-дослідною роботою; в цілому є одним з визначальних чинників підвищення ефективності теоретичної і практичної підготовки фахівців дошкільної освіти до майбутньої професійної діяльності.

Самостійна робота студентів є важливою формою навчальної діяльності, яка розвиває мислення, творчі здібності, активність, самостійність як необхідні якості майбутнього педагога з дошкільної освіти, сприяє становленню творчої професійної самостійності. Індивідуальне навчально-дослідне завдання містить елемент пошукової, частково науково-дослідної роботи і виступає чинником залучення студента до науково-дослідної діяльності, яка може бути продовжена в результаті виконання курсової, дипломної, магістерської роботи, підготовки наукових доповідей, написанні наукових статей.

Перспективу подальшого вивчення цієї багатогранної проблеми вважаємо у визначенні педагогічних умов ефективної організації самостійної роботи із вивчення педагогічних дисциплін майбутніми педагогами дошкільної освіти в позааудиторний час.

ЛІТЕРАТУРА

1. Афанасьєв М.В. Положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі

підготовки фахівців / М.Ф. Афанасьєв. – Харків: ХНЕУ, 2008. – 242 с.

2. Балицька Т.В. Організаційно-педагогічні умови самостійної роботи студентів педагогічних університетів у процесі кредитно-модульного навчання : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04. «Теорія і методика професійної освіти» / Т.В. Балицька. – Луганськ, 2010. – 20 с.

3. Бойко Н.І. Організація самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів в умовах застосування інформаційно-комунікаційних технологій : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04. «Теорія і методика професійної освіти» / Н.І. Бойко. – Київ, 2008. – 24 с.

4. Василенко О.В. Організація самостійної роботи студентів заочної форми навчання вищих навчальних закладів юридичного профілю: автореф. дис. на

здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04. «Теорія і методика професійної освіти» / О.В. Василенко. – Київ, 2008. – 20 с.

5. Коноваленко Т.В. Про активізацію форм та методів самостійної роботи студентів у педагогічному вузі / Т.В. Коноваленко // Науковий вісник : збірник наукових праць. – Одеса: ПДПУ імені К.Д. Ушинського, 2002. – Вип. 10. – С. 121 – 124.

6. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В.Л. Ортинський. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.

7. Паршакова О.Д. Проблеми організації та контролю самостійної роботи студентів у світлі Болонського освітнього процесу / О.Д. Паршакова // Вища освіта України. – 2010. - № 2. – С. 36 – 43.

REFERENCES

1. Afanasyev M.B. Position about the organization of educational process in credit-module system in specialists' training/ M.F. Afanasyev.- Kharkov: HNEU, 2008. – 242 p.

2. Balitska T.V. Organizational- pedagogical conditions of individual students' work of pedagogical universities in process of credit-module education: syn. dis. on getting science grade of cand. ped. Sciences: spec. 13.00.04. "Theory and method of professional education" / T.V. Balitska. – Lugansk, 2010.- 20 p.

3. Boyko N. I. Organization of individual students' work of higher education establishments in terms of using informative-comunicational technologies: syn. dis. on getting science grade of cand. ped. Sciences: spec. 13.00.04. "Theory and method of professional education" / N. I. Boyko.- Kiev, 2008.-24 p.

4. Vasilenko O. V. Organization of individual students' work of home study of higher education establish-

ments of law profile: syn. dis. on getting science grade of cand. ped. sciences: spec. 13.00.04. "Theory and method of professional education" / O. V. Vasilenko. –Kiev, 2008.- 20 p.

5. Konovalenko T.V. About activation of forms and methods of individual students' work in pedagogical higher education establishment / T. V. Konovalenko // science gazette: a miscellany of science works. – Odessa: SUNPU named after K.D. Ushinsky, 2002.- ep. 10.- p. 121-124.

6. Ortinsky V. L. Pedagogic of high school: educ. tool [for students of higher educational establishments] / V. L. Ortinsky. –K.: Centre of educational literature, 2009.-472 p.

7. Parshakova O.D. problems of organization and control individual students' work in society of Bolonsky educational process / O. D. Parshakova // Higher education of Ukraine.- 2010. №2.- p. 36-43.

Е. А. Кудрявцева

ОРГАНИЗАЦИЯ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ ПРИ ПОДГОТОВКЕ ИНДИВИДУАЛЬНОГО УЧЕБНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОГО ЗАДАНИЯ ПО УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЕ «ОСНОВЫ НАУЧНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ»

В статье рассмотрены теоретические основы организации самостоятельной работы студентов. Определены организационные формы, виды, принципы, контроль и оценивание эффективности самостоятельной работы будущих педагогов дошкольного образования. Предложены новые подходы к организации самостоятельной работы студентов научного характера.

Ключевые слова: самостоятельная работа студентов, будущие педагоги дошкольного образования, самостоятельная работа научного характера, индивидуальное учебно-исследовательское задание, программа педагогического исследования.

E. A. Kudriavtseva

ORGANIZATION OF INDIVIDUAL STUDENTS' WORK IN THE PROCESS OF PREPARING INDIVIDUAL EDUCATIONAL AND EXAMINATIONAL TASK ON EDUCATIONAL DISCIPLINE "THE FUNDAMENTALS OF SCIENTIFIC RESEARCHES"

The article deals with theoretical fundamentals of organizing individual students' work, different aspects of scientists for the definition of the notion "individual students' work". Organization forms, aspects, main principles, control and examination of potency of individual work of future preschool teachers were considered. New forms of organizing individual students' work of educational character in the process of learning an educational discipline "The fundamentals of scientific researches" were defined and suggested. It was determined that one of the effective and modern kinds of the extramural individual students' work is the individual educational-examinational task. With the aim of individua-

lization of education, rising of potency of the individual work organization, the interest of learning this educational discipline, future preschool teachers were offered to prepare the individual educational-examinational project on a theme “The compilation of pedagogical researches program”. Each student was offered to choose exact topic of researches and create a program of pedagogical researches, to set steps of this work, to set the results of realization individual labors in the kind of project. Content, structure, plan of realization, technical claims to the execution, the order of protection of individual educational-examinational labor (project), criteria of evaluation were developed and got across to the students before the start of its execution. It was shown that the execution of students such type of individual work, as preparation of individual educational-examinational labor (project) of educational discipline “The foundation of scientific researches” helped on rising the level of students’ knowledge, their interest in educational-examinational work.

Keywords: individual students’ work, future preschool teachers, individual work of scientific character, individual educational-examinational labor (IEEL), program of pedagogical research.

Подано до редакції 13.12.2013